

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

**Комітет з питань Регламенту, депутатської етики
та організації роботи Верховної Ради України**

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k_reglam@rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо дотримання норм етики народними депутатами з представниками засобів масової інформації, журналістами, акредитованими при Верховній Раді України», внесений народними депутатами України Швецем С.Ф., Цибою Т.В., Брагарем Є.В., Санченком О.В., Шуфричем Н.І. (реєстр. № 5702 від 24.06.2021)

Комітет на засіданні 8 вересня 2021 року (протокол № 80) розглянув згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. від 25 червня 2021 року (електронна картка документа (553758) проект Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо дотримання норм етики народними депутатами з представниками засобів масової інформації, журналістами, акредитованими при Верховній Раді України», внесений народними депутатами України Швецем С.Ф., Цибою Т.В., Брагарем Є.В., Санченком О.В., Шуфричем Н.І. (реєстр. № 5702 від 24.06.2021).

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці, є запровадження відповідальності за порушення дисципліни, загальновизнаних норм моралі та етики народними депутатами України з представниками засобів масової інформації, журналістами, акредитованими при Верховній Раді України, шляхом доповнення Регламенту Верховної Ради України новою статтею 51¹ такого змісту:

«Якщо народний депутат у приміщеннях адміністративних будинків Верховної Ради виголошує образливі слова на адресу представника засобу масової інформації, журналіста, акредитованого при Верховній Раді, такий представник засобу масової інформації, журналіст може звернутися з відповідною заявою до комітету, до предмета відання якого належить питання свободи слова, який ухвалює висновок на наявність образливих висловлювань на адресу представника засобу масової інформації, журналіста та направляє

його до комітету, до предмета відання якого належать питання депутатської етики.

У таких випадках комітет, до предмета відання якого належать питання депутатської етики, на підставі висновку комітету, до предмета відання якого належить питання свободи слова, розглядає таке питання на своєму засіданні і ухвалює висновок, в якому може рекомендувати Верховній Раді України без обговорення прийняти рішення про позбавлення народного депутата України права брати участь у пленарних засіданнях (до п'яти пленарних засідань). Це рішення доводиться до відома виборців через газету «Голос України».

Комітет зазначив, що питання удосконалення процесу планування законопроектної роботи Верховної Ради України не передбачено Планом законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженим Постановою Верховної Ради України від 2 лютого 2021 року № 1165-ІХ.

Згідно з частиною третьою статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ, Комітет зазначив, що законопроект (реєстр. № 5702) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та частинами першою, другою і шостою статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою, порівняльною таблицею та електронним файлом.

По суті правового змісту вказаного законопроекту Комітет зазначає таке.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Частиною п'ятою статті 83 Конституції України передбачено, що порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

У свою чергу, порядок роботи Верховної Ради України, її органів та посадових осіб, засади формування, організації діяльності та припинення діяльності депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України встановлюються Конституцією України, Регламентом Верховної Ради України та законами України «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», про тимчасові слідчі комісії, спеціальну тимчасову слідчу комісію і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України (частина перша статті 1 Регламенту Верховної Ради України).

Повноваження народного депутата України визначаються Конституцією та законами України (частина четверта статті 76 Конституції України). При виконанні своїх повноважень народний депутат України керується Конституцією України, законами України та загальновизнаними нормами моралі (частина третя статті 1 Закону України «Про статус народного депутата України»).

Разом з цим, статтею 8 Закону України «Про статус народного депутата України» передбачено, що у своїй діяльності народний депутат України повинен дотримуватися загально визнаних норм моралі; завжди зберігати власну гідність, поважати честь і гідність інших народних депутатів України, службових та посадових осіб і громадян; утримуватись від дій, заяв та вчинків, що компрометують його самого, виборців, Верховну Раду України, державу. Неприпустимим є використання народним депутатом України свого депутатського мандата всупереч загально визнаним нормам моралі, правам і свободам людини і громадянина, законним інтересам суспільства і держави. Народний депутат України не повинен використовувати депутатський мандат в особистих, зокрема корисливих, цілях.

Положення щодо дотримання народними депутатами України дисципліни та норм етики на пленарних засіданнях Верховної Ради України передбачені статтею 51 Регламенту Верховної Ради України, зокрема, на пленарному засіданні народний депутат України не повинен перешкоджати викладенню або сприйняттю виступу (вигуками, оплесками, вставанням, розмовами по мобільному телефону тощо), вживати образливі висловлювання та непристойні слова, закликати до незаконних дій (частина друга).

У разі якщо конфлікт щодо виголошення народним депутатом України образливих слів на адресу іншого народного депутата України або представника депутатської фракції (депутатської групи), не вичерпано і порозуміння між народними депутатами України не досягнуто, то такі питання розглядає комітет, до предмета відання якого належать питання регламенту.

У таких випадках за висновком цього комітету Верховна Рада України без обговорення може прийняти рішення про позбавлення народного депутата України права брати участь у пленарних засіданнях (до п'яти пленарних засідань). Це рішення доводиться до відома виборців через газету «Голос України» (частина п'ята статті 51 Регламенту Верховної Ради України).

Також Комітет звернув увагу на те, що заборона цензури та втручання в професійну діяльність журналістів і засобів масової інформації встановлені статтею 24 Закону України «Про інформацію».

Умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та/або переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків, за критику тягне за собою відповідальність згідно із законами України.

Відповідно до предметів відання комітетів, визначених Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ, питання дисципліни та дотримання норм депутатської етики належить до предмета відання Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України, а питання захисту прав та свобод працівників ЗМІ, гарантії діяльності засобів масової інформації, захист прав журналістів і працівників засобів масової інформації – Комітету з питань свободи слова.

Комітет зауважив, що як у період роботи попередніх скликань Верховної Ради України, так і протягом поточного скликання Верховної Ради

України, у стінах парламенту неодноразово виникали конфліктні ситуації, однією зі сторін яких були представники засобів масової інформації, журналісти, акредитовані при Верховній Раді України, відтак новели, запропоновані у поданому законопроекті (реєстр. № 5702), заслуговують на увагу.

Згідно з частиною третьою статті 93 Регламенту Верховної Ради України головний комітет не пізніш як у тридцятиденний строк попередньо розглядає законопроект, проект іншого акта і ухвалює висновок щодо доцільності включення його до порядку денного сесії Верховної Ради України, а, відтак, відповідно до частини другої статті 103 Регламенту Верховної Ради України зареєстрований та включений до порядку денного сесії законопроект при підготовці до першого читання в обов'язковому порядку направляється для проведення наукової експертизи. Тому, проект Закону (реєстр. № 5702) після включення до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України буде направлено до Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України для надання висновку.

Комітет зазначив, що питання про включення законопроекту до порядку денного сесії розглядається Верховною Радою України протягом 30 днів після ухвалення висновку головного комітету чи тимчасової спеціальної комісії, але не раніше ніж через два дні після надання народним депутатам України висновку головного комітету (або тимчасової спеціальної комісії у разі її створення), висновків інших комітетів (частина друга статті 96 Регламенту Верховної Ради України).

Керуючись частиною третьою статті 93 Регламенту Верховної Ради України Комітет ухвалив висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо дотримання норм етики народними депутатами з представниками засобів масової інформації, журналістами, акредитованими при Верховній Раді України», внесений народними депутатами України Швецем С.Ф., Цибою Т.В., Брагарем Є.В., Санченком О.В., Шуфричем Н.І. (реєстр. № 5702 від 24.06.2021), та рекомендує Верховній Раді України включити зазначений законопроект до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Кальченко Сергій Віталійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000002A093100CF118F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-28/03-2021/280635 від 08.09.2021

634195